

การวิเคราะห์อภิมานงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*

A Meta-Analysis Research of Innovations for Developing Analytical Reading
In Thai Subject of Basic Education Students

อรจิรา พวงมลัย

Onchira Puangmalai

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Department of Educational Foundations, Faculty of Education, Silpakorn University

E-mail: onchira.p@silpakorn.edu

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินคุณภาพงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ 2) ศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพล ของนวัตกรรมดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) จากวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 155 เล่ม ซึ่งจัดทำในช่วงปี พ.ศ. 2553–2564 ผ่านเว็บไซต์ ThaiLIS โดยประเมินคุณภาพด้วยเกณฑ์จากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) งานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับคุณภาพดี และ 2) คุณลักษณะของงานวิจัยที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพลได้แก่ ประเภทของนวัตกรรม รูปแบบการสอน เทคนิคการสอน สื่อการเรียนรู้ และการบูรณาการ ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การศึกษานี้นำไปสู่ข้อเสนอแนะทางการเลือกใช้นวัตกรรมให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและระดับชั้นเรียน เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระยะยาว

คำสำคัญ: การอ่านเชิงวิเคราะห์; นวัตกรรม; การวิเคราะห์อภิมาน; ภาษาไทย

ABSTRACT

This research aimed to 1) evaluate the quality of innovation research for developing analytical reading in the Thai language subject among basic education students, and 2) investigate the research characteristics affecting the effect size of such innovations. This is a quantitative research using the meta-analysis method, based on 155 graduate theses published between 2010 and 2021 through the ThaiLIS database. The quality of research was assessed using criteria from the Office of the Education Council. The results revealed that 1) most research studies were of good quality, and 2) research characteristics significantly affecting effect sizes included types of innovation, instructional models, teaching techniques, learning media, and integrated innovation. This study offers practical guidance for selecting

* Received July 13, 2025; Revised August 16, 2025; Accepted August 26, 2025

suitable innovations aligned with student groups and education levels to sustainably enhance analytical reading skills.

Keywords: Analytical Reading; Innovation; Meta-analysis; Thai Language

บทนำ

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นกระบวนการอ่านที่เน้นการใช้ความคิด สติปัญญา และความรู้ในการตีความสิ่งที่อ่าน โดยผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้คิดอย่างเป็นระบบ มีเหตุผล และสามารถแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของตนเองอย่างมีหลักการ ซึ่งทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์นี้ถือเป็นทักษะสำคัญในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการสื่อสารทั้งในระดับบุคคลและสังคม กระทรวงศึกษาธิการ (2549: 4) และสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2550: 76) ได้อธิบายไว้ว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์คือการรับข้อมูลหรือสาระสำคัญ จากนั้นสามารถจำแนกประเด็น ปัญหา เชื่อมโยงข้อมูล และแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ สุวิทย์ มูลคำ (2550) ยังได้กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงและเข้าใจเหตุผลเบื้องหลังของเหตุการณ์ต่าง ๆ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการประเมินและตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับพรทิพย์ แซ่ซัน และเฉลิมลาภ ทองอาจ (2553) ที่เห็นว่าทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นสิ่งจำเป็นในยุคที่ผู้คนต้องเผชิญกับข้อมูลจำนวนมาก โดยเฉพาะจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การฝึกให้นักเรียนสามารถประเมิน แยกแยะ และสรุปสาระสำคัญได้อย่างมีเหตุผลจึงเป็นสิ่งจำเป็น

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ให้ความสำคัญกับทักษะการอ่าน โดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ชัดเจนในมาตรฐาน ท1.1 คือ “ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน” โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ความรู้จากการอ่านไปสู่การพัฒนาตนเองและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ซึ่งเมื่อพิจารณาตามช่วงชั้น พบว่าในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนควรสามารถตั้งและตอบคำถามเชิงเหตุผล สรุปข้อคิดจากเรื่องที่อ่านได้ ในระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ต้องสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อคิดเห็น และนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จะเน้นที่การวิเคราะห์ วิจารณ์ และตีความแนวคิดจากแหล่งข้อมูลหลากหลาย รวมทั้งประเมินความถูกต้องของข้อมูลอย่างเป็นระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

แม้ว่าหลักสูตรจะให้ความสำคัญกับการสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นอย่างมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่วัดจากการทดสอบระดับชาติดังกล่าว O-NET ระหว่างปี พ.ศ. 2559–2563 กลับชี้ให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในหลายระดับชั้นต่ำกว่าร้อยละ 50 นอกจากนี้ การประเมินผลระดับนานาชาติ เช่น PISA ก็สะท้อนปัญหาดังกล่าวเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะผลการประเมินในปี PISA 2018 พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านของนักเรียนไทยลดลงเมื่อเทียบกับการประเมินในปี 2015 ถึง 16 คะแนน โดยอยู่ในอันดับที่ 66 จากประเทศ/เขตเศรษฐกิจที่เข้าร่วม (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2563)

ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาเชิงโครงสร้างในระบบการเรียนรู้ที่ยังไม่สามารถเสริมสร้างทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคที่ลักษณะของข้อมูลเปลี่ยนแปลงไปเป็นดิจิทัล และมีหลายแหล่งข้อมูล นักเรียนจึงต้องการความสามารถที่มากขึ้นในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างลึกซึ้งและมีวิจารณญาณ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2564)

จากการพิจารณาปัญหาดังกล่าว ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ พบว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะสำคัญที่ยังต้องการการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในบริบทการศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย แม้จะมี

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้นวัตกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านของนักเรียนในระดับต่าง ๆ เช่น งานของ สุพรรณา หลังประเสริฐ (2550) และปราณี พิพัฒน์สถิตกุล (2556) ที่ได้ศึกษานวัตกรรมพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและการคิดวิเคราะห์ในกลุ่มสาระภาษาไทย แต่ยังไม่มียงานวิจัยใดที่ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยเฉพาะ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะมีการวิเคราะห์ห่อภิมานงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อค้นพบที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง และยกระดับคุณภาพการศึกษาไทยในบริบทของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินคุณภาพงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของงานวิจัยที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพลของนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Study)

โดยทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องจาก งานวิจัยประเภทวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างปี พ.ศ. 2553-2564 จากมหาวิทยาลัย 29 แห่ง จำนวน 155 เล่ม ที่สืบค้นได้จากเว็บไซต์โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย

2. ขอบเขตในการศึกษา

งานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์ห่อภิมานในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยประเภทวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่างปี 2553-2564 จากการสืบค้นผ่านเว็บไซต์โครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) โดยใช้คำสำคัญว่า “อ่านเชิงวิเคราะห์” และ “อ่านวิเคราะห์” ในการสืบค้น ผู้วิจัยดำเนินการสืบค้นเดือน มกราคม-กุมภาพันธ์ 2565 และเลือกเฉพาะงานวิจัยเชิงทดลองหรืองานวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ที่ศึกษากับกลุ่มนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีการรายงานค่าสถิติเพียงพอต่อการนำไปใช้คำนวณค่าขนาดอิทธิพล และใช้แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) เพื่อคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพงานวิจัยอยู่ในระดับดีขึ้นไปมาใช้ในการสังเคราะห์

สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาวิทยานิพนธ์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2564 และเป็นวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเฉพาะนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเป็นช่วงเวลาภายหลังจากที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ประกอบกับการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และภายหลังปีพุทธศักราช 2553 ได้ปรับปรุงและประกาศใช้ในทุกระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในหลักสูตรดังกล่าวให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอ่านเชิงวิเคราะห์ในสาระมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จึงก่อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในช่วงปี พ.ศ.2553-2564

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการกำหนดการศึกษาเป็นแบบการใช้การอภิปรายในการวิจัยจากเอกสารที่เป็น วิทยานิพนธ์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2564 และเป็นวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเฉพาะนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยประกอบด้วยเครื่องมือ ดังนี้

1) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย นางลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ และเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพงานวิจัย

2) แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ แบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัย และสมุดลงรหัส (code book) แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการพิมพ์และผู้วิจัย ด้านเนื้อหาสาระงานวิจัย ด้านวิธีวิทยาการวิจัย และด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) สืบค้นข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และฐานข้อมูล ThaiLIS โดยใช้คำสืบค้นคือ “อ่านเชิงวิเคราะห์” และ “อ่านวิเคราะห์” ที่ตีพิมพ์ระหว่างปี พ.ศ. 2553-2564

2) ผู้วิจัยพิจารณางานวิจัยในเบื้องต้น 1 รอบ ว่าเป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกรางานวิจัยที่กำหนดหรือไม่ และมีเนื้อหาสาระครบถ้วนเพียงพอที่จะนำมาสังเคราะห์งานวิจัยได้ เพื่อสามารถนำงานวิจัยฉบับนั้นไปใช้ในการประเมินคุณภาพงานวิจัย

3) อ่านงานวิจัยโดยละเอียด และคัดเลือกเฉพาะเล่มที่เป็นไปตามเกณฑ์ในระดับดีขึ้น เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยในครั้งนี้

4) บันทึกข้อมูลคุณลักษณะของงานวิจัยลงในแบบบันทึกงานวิจัย

5) บันทึกข้อมูลลงในแฟ้มบันทึกข้อมูลที่จัดเตรียมไว้ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้โดยการนำแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยที่ทำการเก็บรวบรวมได้ จากการค้นคว้าอิสระ โดยแบ่งการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 การประเมินคุณภาพงานวิจัย เป็นการรายงานผลการประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

วัตถุประสงค์ที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อขนาดอิทธิพลของงานวิจัย นวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่

1) การวิเคราะห์ความแตกต่างของขนาดอิทธิพล จำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

2) การวิเคราะห์ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่มีผลต่อขนาดอิทธิพล ด้วยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยหาค่า

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. คุณภาพของงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์

งานวิจัยที่นำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นงานวิจัยประเภทวิทยานิพนธ์ จำนวน 83 เล่ม เป็นงานวิจัยในสังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 39 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 45.80 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 45 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 54.20 ผลการประเมินเพื่อจัดระดับคุณภาพ พบว่า เป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 10 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 12.00 ในจำนวนนี้เป็นงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 6.00 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 5 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 6.00 ในภาพรวมส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 70 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 84.30 ในจำนวนนี้เป็นงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 31 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 37.30 มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 39 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 47.00 ที่เหลือเป็นงานวิจัยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 3.60 ในจำนวนนี้เป็นงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 2 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 2.40 และมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 1 เล่ม คิดเป็นร้อยละ 1.20 ทั้งนี้ไม่มีงานวิจัยเล่มใดที่มีคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพค่อนข้างต่ำ และคุณภาพต่ำ รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 1 ระดับคุณภาพงานวิจัยจำแนกตามสังกัด

ระดับคุณภาพ งานวิจัย	มหาวิทยาลัยของรัฐ		มหาวิทยาลัยราชภัฏ		รวม	
	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
คุณภาพดีมาก	5	6.00	5	6.00	10	12.00
คุณภาพดี	31	37.30	39	47.00	70	84.30
คุณภาพปานกลาง	2	2.40	1	1.20	3	3.60
คุณภาพค่อนข้างต่ำ	0	0	0	0	0	0
คุณภาพต่ำ	0	0	0	0	0	0
รวม	38	45.80	45	54.20	83	100

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับคุณภาพงานวิจัยจำแนกตามสังกัด โดยภาพรวม มีคุณภาพดี คิดเป็นร้อยละ (83.30) ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ คิดเป็นร้อยละ (45.80) และมหาวิทยาลัยราชภัฏ คิดเป็นร้อยละ (54.20) โดยทั้ง 2 มีคุณภาพดีทั้งคู่ ทั้งนี้ ไม่มีงานวิจัยใดที่มีคุณภาพอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำหรือระดับต่ำเลย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า งานวิจัยทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์คุณภาพที่น่าพึงพอใจ โดยเมื่อจำแนกตามสังกัดพบว่า ไม่ว่าจะ เป็นงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยของรัฐหรือมหาวิทยาลัยราชภัฏ ต่างก็มีคุณภาพส่วนใหญ่อยู่ในระดับ ดี เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2 ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยรายด้านจำแนกตามระดับคุณภาพ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพงานวิจัย						ภาพรวม		ระดับ คุณภาพ
	ปานกลาง		ดี		ดีมาก				
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	
ด้านความเป็นมาและ ความสำคัญของปัญหา วิจัย	2.200	0.361	2.946	0.271	3.200	0.279	2.949	0.319	ดี
ด้านเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง	1.750	0.250	2.304	0.564	3.025	0.533	2.370	0.609	ปานกลาง
ด้านวิธีดำเนินการวิจัย	2.571	0.655	3.584	0.408	3.943	0.100	3.590	0.452	ดีมาก
ด้านผลการวิเคราะห์ข้อมูล	2.833	1.607	3.650	0.506	4.000	0.000	3.663	0.564	ดีมาก

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพงานวิจัย						ภาพรวม		ระดับ คุณภาพ
	ปานกลาง		ดี		ดีมาก				
	M	SD	M	SD	M	SD	M	SD	
ด้านการสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	2.444	0.509	3.514	0.412	3.867	0.233	3.518	0.461	ดีมาก
ด้านการนำเสนอรายงาน วิจัย	1.556	0.192	2.386	0.641	3.333	0.222	2.470	0.693	ดี
ด้านคุณภาพ รายงานวิจัย ในภาพรวม	2.226	0.260	3.064	0.265	3.561	0.066	3.095	0.341	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า เมื่อพิจารณาคุณภาพงานวิจัยในภาพรวม พบว่า มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ($M=3.093, SD = 0.341$) เมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ($M=3.663, SD = 0.564$) รองลงมาคือ ด้านวิธีดำเนินการวิจัย ($M= 3.590, SD = 0.452$) ด้านการสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ($M=3.518, SD = 0.461$) มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก และด้านความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย ($M= 2.949, SD = 0.319$) คุณภาพอยู่ในระดับดี ในขณะที่ด้านการนำเสนอรายงานวิจัย ($M= 2.470, SD = 0.693$) และ ด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ($M= 2.370, SD = 0.609$) คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาคุณภาพงานวิจัยในภาพรวมจำแนกตามระดับคุณภาพงานวิจัย พบว่า งานวิจัยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยคุณภาพงานวิจัยทั้งในภาพรวมและจำแนกรายด้านทุกด้านสูงกว่างานวิจัยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและระดับปานกลาง และงานวิจัยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ยคุณภาพงานวิจัยทั้งในภาพรวมและจำแนกรายด้านทุกด้านสูงกว่างานวิจัยที่มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2. คุณลักษณะของงานวิจัยที่มีผลต่อค่าขนาดอิทธิพล

ผลการวิเคราะห์ค่าขนาดอิทธิพล โดยภาพรวม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ประกอบด้วย ค่าขนาดอิทธิพล, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย, ค่าอิทธิพลต่ำสุด, ค่าอิทธิพลสูงสุด, ค่าการแจกแจงลักษณะเบ้ขวา, ค่าการแจกแจงสูงกว่าโค้งปกติ โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของค่าขนาดอิทธิพล

ค่าขนาดอิทธิพล	n	M	SD	C.V.	min	max	Sk	Ku
การอ่านเชิงวิเคราะห์	107	3.276	3.015	92.033	-4.597	15.115	0.923	2.082

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าขนาดอิทธิพลมีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 3.276 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 3.015 และมีค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ($C.V.$) เท่ากับ 92.033 ในขณะที่ขนาดอิทธิพลที่มีค่าต่ำสุดมีค่าเท่ากับ -4.597 และขนาดอิทธิพลที่มีค่าสูงสุดมีค่าเท่ากับ 15.115 เมื่อพิจารณาการแจกแจงของข้อมูล พบว่า การแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเบ้ขวา ($Sk = 0.923$) แสดงว่า ค่าขนาดอิทธิพลส่วนใหญ่มีค่าต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และมีการแจกแจงของข้อมูลสูงกว่าโค้งปกติ ($Ku = 2.082$) แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายน้อย

การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยคุณลักษณะ 1 ตัวแปร ได้แก่ ประเภทนวัตกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านนวัตกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คุณลักษณะงานวิจัย	ค่าของตัวแปร	ขนาดอิทธิพล			test of homogeneity of variances		ANOVA	
		N	M	SD	Levene statistic	p	F	p
ประเภทนวัตกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์	(1) ด้านรูปแบบการเรียนการสอน	29	2.557	3.293	1.770	.141	.976	.424
	(2) ด้านวิธีการสอน	11	3.772	3.899				
	(3) ด้านเทคนิคการสอน	28	3.011	2.958				
	(4) ด้านสื่อการเรียนรู้	21	3.627	2.319				
	(5) ที่เกิดจากการบูรณาการ	18	4.135	2.749				

* ไม่ได้นำเข้าร่วมวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

จากตารางที่ 3 พบว่า ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยจำแนกตามตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านนวัตกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำมาเข้าร่วมวิเคราะห์ความแปรปรวนด้านเดียว คือ ด้านรูปแบบการเรียนการสอน มีค่าขนาดอิทธิพล ($M=2.557$), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($SD = 3.293$), ค่าความแปรปรวนทางเดียว ($F = 1.770$, $P = .424$) ส่วนด้านอื่นไม่มีการเข้าร่วมการวิเคราะห์ความแปรปรวน ตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยด้านนวัตกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มีผลต่อความแตกต่างของค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพล กล่าวคือ งานวิจัยที่มีประเภทนวัตกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์แตกต่างกัน มีค่าเฉลี่ยขนาดอิทธิพลไม่แตกต่างกัน

โดยคุณลักษณะของงานวิจัยที่ส่งผลต่อค่าขนาดอิทธิพล ได้แก่

- 1) ประเภทของนวัตกรรม: นวัตกรรมที่เกิดจากการบูรณาการมีค่าขนาดอิทธิพลสูงที่สุด
- 2) เทคนิคการสอน: เทคนิค SQP2RS, KWL PLUS และการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา (PBL) มีประสิทธิผลสูง
- 3) ระดับชั้นของผู้เรียน: พบว่านวัตกรรมมีผลต่อทุกระดับชั้น แต่ระดับประถมศึกษาตอนต้นแสดงค่าขนาดอิทธิพลสูงสุด

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านวัตกรรมที่มีลักษณะเฉพาะด้านวิธีการสอนควบคู่กับเทคนิคการคิด และการใช้สื่อการเรียนรู้ร่วมด้วย สามารถยกระดับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในภาพรวม พบว่า งานวิจัยนวัตกรรมการอ่านเชิงวิเคราะห์ส่วนใหญ่มีคุณภาพดีตามเกณฑ์ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552) ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาก่อนหน้านี้ที่ชี้ว่าการให้ความสำคัญกับกรอบแนวคิดและวิธีวิทยาการวิจัยจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของผลวิจัย (สุพรรณษา หลังประเสริฐ, 2550) ดังนั้น ผู้วิจัยในอนาคตควรคำนึงถึงการออกแบบวิธีวิจัยและการประเมินคุณภาพเครื่องมือวัดอย่างรอบคอบเพื่อให้ผลวิจัยมีความถูกต้องและเชื่อถือได้

ผลการวิเคราะห์ห่อภิมานพบว่า นวัตกรรมที่เกิดจากการบูรณาการระหว่างรูปแบบการสอน เทคนิคการสอน และสื่อการเรียนรู้ มีค่าขนาดอิทธิพลสูงสุดเท่ากับ (1.02) เมื่อเปรียบเทียบกับนวัตกรรมแบบเดี่ยว ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ นางลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ที่แนะนำให้บูรณาการองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิผล

นอกจากนี้ เทคนิคการสอนเฉพาะทาง เช่น SQP2RS และ KWL PLUS ยังแสดงให้เห็นถึงผลกระทบเชิงบวกต่อทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของเมธาวิ ดอกคำ (2560) และ กานต์พิชชา มะโน (2563) ที่ระบุว่า การใช้เทคนิคเฉพาะเจาะจงช่วยเสริมศักยภาพการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ในด้านระดับชั้น พบว่านวัตกรรมมีผลดีต่อผู้เรียนทุกช่วงชั้น แต่ประถมศึกษาตอนต้นได้ผลลัพธ์สูงสุด อาจเนื่องจากผู้เรียนในช่วงนี้กำลังพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการอ่านและเปิดรับการเรียนรู้รูปแบบใหม่ๆ ได้ดีกว่า ดังนั้น ครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมตามช่วงวัยและลักษณะของผู้เรียนแต่ละระดับ

อย่างไรก็ตาม ผลวิจัยนี้มีข้อจำกัดในแง่ของตัวอย่างงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ และอาจมีอคติในข้อมูลที่รายงานมาไม่ครบถ้วน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ห่อภิมานงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” สามารถสังเคราะห์ได้เป็นองค์ความรู้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

สำหรับองค์ความรู้เกี่ยวกับ การวิเคราะห์ห่อภิมานงานวิจัยนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้เขียนได้ทำการสังเคราะห์และอธิบายไว้ดังนี้

วิเคราะห์โดยใช้สถิติอภิมาน หมายถึง การวิเคราะห์อภิมานสามารถใช้เป็นเครื่องมือเชิงสถิติในการสังเคราะห์งานวิจัยด้านการศึกษาด້วยมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทของการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ ซึ่งทำให้สามารถสรุปภาพรวมของผลลัพธ์จากงานวิจัยหลายฉบับได้อย่างเป็นระบบ

บูรณาการ โดยใช้ หลักการแนวคิดนวัตกรรม หมายถึง นวัตกรรมที่มีลักษณะบูรณาการ เช่น การรวมระหว่างรูปแบบการสอน เทคนิคการสอน และสื่อการเรียนรู้ ให้ผลต่อการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์สูงกว่านวัตกรรมแบบแยกเดี่ยว ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้แบบองค์รวม

ให้ความสำคัญกับเทคนิค และวิธีการ หมายถึง เทคนิคการสอนเฉพาะที่เน้นกระบวนการคิด เช่น SQP2RS, KWL PLUS และ PBL มีศักยภาพในการส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์ ซึ่งสะท้อนว่าการเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดเป็นกระบวนการสำคัญในยุคที่ผู้เรียนต้องเผชิญกับข้อมูลหลากหลาย

มีทักษะการอ่านเป็นพื้นฐานเริ่มต้น หมายถึง ผลการวิจัยชี้ว่าการส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ควรเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นช่วงวัยที่ผู้เรียนสามารถตอบสนองต่อกระบวนการคิดและการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้ได้ผลงานที่ไม่สับสน พัฒนาเยาวชนให้ก้าวไกล หมายถึง งานวิจัยในระดับวิทยานิพนธ์ยังมีคุณภาพโดยรวมในระดับที่น่าพอใจ แต่ต้องการการปรับปรุงด้านการรายงานข้อมูลทางสถิติและการวิเคราะห์ผลเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถนำมาใช้ในงานสังเคราะห์หรือวิเคราะห์อภิมานในอนาคตได้อย่างครบถ้วน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการนำมาพัฒนาเยาวชน ในการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

องค์ความรู้เหล่านี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย และเป็นฐานข้อมูลสำหรับการออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้เชิงหลักฐาน (Evidence-based Innovation) ในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สถานศึกษาและครูควรส่งเสริมนวัตกรรมที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เช่น เทคนิค SQP2RS, KWL PLUS และการเรียนรู้แบบใช้ปัญหา (PBL) โดยบูรณาการร่วมกับรูปแบบการสอนและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้พัฒนาหลักสูตรควรบรรจุแนวทางการใช้เทคนิคการสอนที่เน้นการคิดเชิงวิเคราะห์ไว้ในคู่มือครูและแผนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ยั่งยืนในวิชาภาษาไทย

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้กำหนดนโยบายควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเพิ่มพูนทักษะให้ครูสามารถเลือกใช้นวัตกรรมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยมีการขยายขอบเขตการศึกษาไปยังบทความวารสาร งานประชุมวิชาการ และสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลเพิ่มเติม เพื่อให้การวิเคราะห์อภิมานครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยที่เป็นผลระยะยาวของแต่ละประเภทต่อการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยเฉพาะการติดตามผลในระดับภาคสนาม

3. ควรศึกษาโดยใช้การส่งเสริมการออกแบบที่ตอบสนองต่อบริบทของผู้เรียนที่มีความหลากหลายทั้งด้านภาษา วัฒนธรรม และความถนัดเฉพาะบุคคล

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS for Windows*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี พิพัฒน์สถิตกุล. (2556). *การสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน: การวิเคราะห์อภิमान*. (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษาศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ แข็งขัน และเฉลิมลาภ ทองอาจ. (2553). การพัฒนาทักษะการอ่านคิดวิเคราะห์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 33(1), 89-101.
- เมธาวี ดอกคำ. (2560). *การศึกษาความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคหมวกหกใบ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สุพรรณษา หลังประเสริฐ. (2550). *การวิเคราะห์อภิमानงานวิจัยนวัตกรรมการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา). คณะครุศาสตร์: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2563). *รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET)*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.). (2564). *ผลการประเมิน PISA 2018 การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (2550). *ทักษะการอ่าน การคิดวิเคราะห์ และเขียน*. นนทบุรี: ซี.ซี. นอลลิคส์ลิงค์.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2550). การคิดวิเคราะห์เพื่อการเรียนรู้. *วารสารครุศาสตร์*. 21(2), 44-58.